

ΣΤΟΝ ΓΙΑΤΡΟ
Ἡ ΤΟ ΕΒΡΑΪΚΟ ΠΟΥΛΙ

KATAPINA ΦΟΛΚΜΕΡ

Στον γιατρό ή Το εβραϊκό πουλί

KATHARINA VOLCKMER, *Jewish cock*

© Éditions Grasset & Fasquelle, 2021

© για την ελληνική έκδοση, εκδόσεις ΠΟΤΑΜΟΣ, 2024

Πρώτη έκδοση: Μάρτιος 2024

Πρώτη ανατύπωση: Δεκέμβριος 2024

Επιμέλεια: Θούλη Στάικου

Σχεδιασμός εξωφύλλου: Δάφνη Κουγέα

Σελιδοποίηση: Βίβιαν Γιούρη

Εκδόσεις ΠΟΤΑΜΟΣ

Ξενοκράτους 48, 106 76 Αθήνα, τηλ. 210 7231271

www.potamos.com.gr, info@potamos.com.gr

ISBN 978-960-545-014-4

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή του παρόντος έργου στο σύνολό του ή τμημάτων του με οποιονδήποτε τρόπο, καθώς και η μετάφραση ή διασκευή του ή εκμετάλλευσή του με οποιονδήποτε τρόπο αναπαραγωγής έργου λόγου ή τέχνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2121/1993 και της Διεθνούς Σύμβασης Βέρνης-Παρισιού, που κυρώθηκε με το ν. 100/1975. Επίσης απαγορεύεται η αναπαραγωγή της στοιχειοθεσίας, σελιδοποίησης, εξωφύλλου και γενικότερα της όλης αισθητικής εμφάνισης του βιβλίου, με φωτοτυπικές, ηλεκτρονικές ή οποιεσδήποτε άλλες μεθόδους, σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν. 2121/1993.

KATHARINA VOLCKMER

ΣΤΟΝ ΓΙΑΤΡΟ Ή ΤΟ ΕΒΡΑΪΚΟ ΠΟΥΛΙ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Δημήτρης Καρακίτσος

 ΠΟΤΑΜΟΣ

ΑΘΗΝΑ 2024

Στη μνήμη του David Miller

— έρω ότι μάλλον δεν είναι η πλέον κατάλληλη στιγμή
— για να το πω, κύριέ μου, αλλά τώρα δα θυμήθηκα πως είχα δει όνειρο ότι ήμουν ο Χίτλερ. Αισθάνομαι αμήχανα που το λέω αυτό, ακόμη και τώρα, αλλά ήμουν εκείνος, στ' αλήθεια, μπροστά σε ένα πλήθος φανατικών υποστηρικτών του, βγάζοντας λόγο από ένα μπαλκόνι. Με το γελοίο στρατιωτικό παντελόνι που φούσκωνε στους μηρούς, ένιωθα το μικρό μουστάκι πάνω από τα χείλη μου, ενώ το δεξί μου χέρι έγραφε σχήματα στον αέρα καθώς υπνώτιζα τους πάντες με τη φωνή μου. Δεν θυμάμαι για τι πράγμα μιλούσα —το θέμα νομίζω είχε να κάνει με τον Μουσολίνι και ένα παράλογο όνειρο κατάκτησης— αλλά δεν έχει σημασία αυτό. Τι άλλο είναι ο φασισμός εκτός από μια ιδεολογία αυτοαναφορική, που κανένα μήνυμα δεν μεταφέρει και στο τέλος χάνουμε πάντα από τους Ιταλούς. Ούτε εκατό μέτρα δεν κάνεις στην πόλη δίχως να έρθεις αντιμέτωπος με τις λέξεις pasta ή espresso, και η αποκρουστική σημαία τους κρέ-

μεται σε κάθε γωνιά. Πουθενά δεν βλέπεις τη λέξη sauerkraut¹. Ήταν αδύνατο για εμάς να διατηρήσουμε μια αυτοκρατορία για χίλια χρόνια με την ανυπόφορη κουζίνα μας. Υπάρχουν όρια στο τι μπορείς να επιβάλεις στους ανθρώπους, και ποιος δεν θα το έβαζε στα πόδια ύστερα από τη δεύτερη φορά που θα 'πρεπε να φάει ό,τι εμείς αποκαλούμε φαγητό. Ήταν και παραμένει το αδύνατό μας σημείο, μας είναι αδύνατο να δημιουργήσουμε κάτι τερπνό, αποκομμένο από την ωφέλεια ενός ανώτερου σκοπού – δεν είναι τυχαίο που η λέξη απόλαυση απουσιάζει από τα γερμανικά. Για μας υπάρχει μόνο λαγνεία ή χαρά. Τα λαρύγγια μας δεν διαθέτουν την απαραίτητη υγρασία για να πάρουν κάποιον στο στόμα τους με ευλάβεια, γιατί όλοι μας μεγαλώσαμε με υπερβολικά ξερό ψωμί. Ξέρετε, άραγε, το απαίσιο αυτό ψωμί που τρώμε και ύστερα μιλάμε σ' όλους γι' αυτό, σαν ένα είδος αυτοεκπληρούμενου μύθου; Νομίζω ότι ο Θεός μάς τιμωρεί για τα εγκλήματα που έχουμε διαπράξει, και έτσι τίποτα τόσο αισθησιακό όσο μια μπαγκέτα ή τόσο υγρό όσο ένα μπλούμπερι μάφιν, σαν αυτά που σερβίρουν εδώ, δεν πρόκειται να παρασκευαστεί στη χώρα μου. Είναι ένας από τους λόγους για τους οποίους έπρεπε να φύγω: δεν ήθελα να συνεργήσω στην απάτη του ψωμιού. Αλλά, τέλος πάντων, καθώς επιδίδομαι από το μπαλκόνι σε αυτό που σήμερα οφείλουμε να αποκαλέσουμε ρητορική μίσους, νιώθω ότι το οργιαστικό χειροκρότημα

1. Το ξινολάχανο, τυπικό γερμανικό φαγητό. (ΣΤΕ)

από κάτω ήταν, θα λέγαμε, η πενιχρή μου αποζημίωση για τα προφανέστατα ελαττώματά μου. Είχα την εξαιρετικά οδυνηρή επίγνωση ότι δεν θύμιζα σε τίποτα το άριο ιδανικό για το οποίο μιλούσα αδιάκοπα όλα αυτά τα χρόνια. Θέλω να πω πως, δεν ήμουν κουτσή, παρ' όλα αυτά όμως, ούτε όλοι οι νεκροί Εβραίοι του κόσμου, αλλά ούτε και η υποτιθέμενη χορτοφαγία μου δεν θα με καθιστούσαν άξια να απαθανατιστώ από τη Ρίφενσταλ στις διάσημες φωτογραφίες της. Ένιωθα πως είμαι μια απάτη. Κανείς άραγε δεν είχε προσέξει πως έμοιαζα σαν πατημένο σύκο με πλαστικά μαλλιά; Ακόμη νιώθω τη θλίψη με την οποία ξύπνησα εκείνη τη μέρα, τη θλίψη της επίγνωσης ότι δεν θα γίνω ποτέ σαν εκείνα τα πανέμορφα αγόρια της Γερμανίας με τα αρχαιοελληνικά κορμιά και δέρμα που χρυσίζει εκπληκτικά στον ήλιο, το συναίσθημα ότι δεν θα γίνω ποτέ αυτό που αισθάνθηκα πως έπρεπε να είμαι.

Δεν θέλω να πω ότι ένιωσα συμπόνια για τον Χίτλερ, και δεν είναι αποδεκτό να διαγράφεις έναν ολόκληρο πολιτισμό επειδή νιώθεις άσχημα με το σώμα σου ή επειδή ο πολιτισμός αυτός εκπροσωπεί ό,τι ακριβώς μισείς επάνω σου, ωστόσο με έκανε να συλλογιστώ την ιδιωτική του ζωή. Την καθημερινότητα του Χίτλερ. Έχετε ποτέ φανταστεί τον Χίτλερ με τις πιτζάμες του, γιατρέ, να ξυπνάει με ανακατεμένα μαλλιά, να τρεκλίζει στο δωμάτιο καθώς ψάχνει τις παντόφλες του; Είμαι σίγουρη πως όλο και κάποιος θλιμμένος τύπος θα έγραψε ένα βιβλίο για την ιδιωτική του ζωή, αλλά εγώ

προτιμώ να τη φαντάζομαι· το μόνο που θα κατάφερναν τα βιβλία θα ήταν να την κάνουν να μοιάζει βαρετή. Μπορώ να φανταστώ τα γεμάτα σβάστικες σεντόνια και τις αντίστοιχες πιτζάμες, τα πάντα, μέχρι και το μπολ στο οποίο έπαιρνε το πρωινό του. Τα είδα κάποτε στην Πολωνία, σε ένα από εκείνα τα παράξενα παλαιοπωλεία, που εξειδικεύονται αποκλειστικά στην πώληση ενθυμίων των βασιανιστών τους, και τα οποία πουλούσαν γαβάθες και πιάτα με μικροσκοπικές σβάστικες στον πάτο τους. Ήταν σαν να είσαι στο βασίλειο μιας διεστραμμένης Μπάρμπι, όπου, αν είχες λεφτά στην άκρη, μπορούσες να αγοράσεις μια καινούρια ζωή, γυαλιστερή και σεταρισμένη. Μπορούσα να φανταστώ ακόμη και τηλεοπτικές διαφημίσεις, μια καλολαδωμένη κούκλα Χίτλερ πάνω σε ένα λαμπερό άλογο, να σώζει μια Γερμανίδα από τα χέρια κάποιου μοχθηρού Εβραίου, καλπάζοντας προς το ηλιοβασίλεμα – με τη φυλή ασφαλή και προστατευμένη. Παρότι ήξεραν, πολύ καλά μάλιστα, να χειρίζονται τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, σκέφτομαι ότι οι Ναζί έχασαν τη μοναδική ευκαιρία που τους δόθηκε για να κάνουν μάρκετινγκ, φανταστείτε πόσο θα διασκεδάζαν τα μικρά παιδιά των Γερμανών με ένα στρατόπεδο συγκέντρωσης από Lego, το οποίο θα λεγόταν Freudenstadt² – χτίσε τον δικό σου φούρνο, οργάνωσε τις απελάσεις σου, και

2. Λογοπαίγνιο της συγγραφέως. Το Φρόιντενσταντ είναι πόλη του ομοσπονδιακού κρατιδίου της Βάδης-Βυρτεμβέργης, σημαίνει όμως και Πόλη της χαράς, όνομα «κατάλληλο» για παιχνίδι-στρατόπεδο συγκέντρωσης Lego. (ΣτΕ)

φυσικά μην αμελείς να κατακτάς επαρκή ζωτικό χώρο. Μέχρι και προϊόντα για ενήλικες θα μπορούσαν να φτιάξουν – πέρα από γάντια και αμπαζούρ φτιαγμένα από δέρμα, θα μπορούσαν να έχουν αλογόμορφες πρωκτικές τάπες από αυθεντικό μαλλί των εχθρών. Αλλά υποθέτω ότι η ευκαιρία αυτή χάθηκε για πάντα. Και δεν θέλω να σας προσβάλλω, γιατρέ μου, ειδικά τώρα που είστε με το κεφάλι ανάμεσα στα πόδια μου, αλλά δεν νομίζετε ότι υπάρχει κάτι το βιτσιόζικο σε μια γενοκτονία;

Τις προάλλες, καθώς ερχόμουν εδώ, ένας άντρας είχε βρεθεί κάτω από τους τροχούς ενός τρένου, κάποιος που θέλησε να αποχωρήσει με πάταγο, τρίβοντάς το στη μούρη κάποιων εκ των συνεπιβατών του, ως ύστατη χειρονομία στο πλαίσιο του σύγχρονου πολέμου της απελπισίας. Κι έτσι, έπρεπε να διασχίσω με τα πόδια εκείνα τα σημεία του Λονδίνου όπου ζουν άνθρωποι προηγούμενων γενεών, με αληθινά έπιπλα και καθαρές μπανιέρες, με εκείνα τα πάμφωτα καταστήματα για παιδιά, που κάνουν την παιδική ηλικία να θυμίζει γαλλική εφεύρεση, κι εκείνους τους μπροστινούς κήπους όπου η άνοιξη μοιάζει να έρχεται νωρίτερα από οπουδήποτε. Αγαπώ ιδιαιτέρως εκείνους τους ροδόχρωμους ανθούς της μαχνόλιας, δείχνουν τόσο ντελικάτοι, σχεδόν μοβ. Τους έχετε δει, γιατρέ μου; Κανείς δεν θα διανοείτο να πετάξει τα σκουπίδια του μπροστά σ' εκείνα τα σπίτια –σπίτια που εξευγενίζουν ακόμα και αγροίκους– κι ωστόσο στον δικό μου δρόμο ασχημονούν οι πάντες. Όταν ξυπνώ και τραβώ τις κουρτίνες το πρωί, βρίσκω

πεταμένα από σκουριασμένους καταψύκτες μέχρι παλιά βαλιτσάκια για μακιγιάζ και μεταχειρισμένα παιχνίδια. Αναρωτιέμαι τι είναι αυτό πάνω μου που κάνει τους άλλους να υποθέσουν ότι θα χαρώ με τα σπασμένα τους αντικείμενα, ενώ κάποτε παραλίγο να ταπεινωθώ δημόσια αφήνοντας ένα σημείωμα που τους ζητούσε να σταματήσουν, πράγμα τόσο κακό όσο το να ζητάς φαγητό ή ένα καθαρό ζευγάρι εσώρουχα. Επιχειρήσατε ποτέ να κάνετε κάποιον να σεβαστεί τα βασικά σας δικαιώματα; Δεν ζητώ τίποτα το φοβερό, όπως αξιοπρεπές σεξ ή αληθινά συναισθήματα· τουλάχιστον αφήστε μου κάτι που θα μου φτιάξει το κέφι, αλλά αυτό ακούγεται σαν να είμαι στοιχειωμένη από κάποια διεστραμμένη νεράιδα, η οποία θέλει να διασφαλίσει ότι κανένας πρίγκιπας δεν πρόκειται ποτέ να κοιτάξει το παράθυρό μου, κι ότι όλα μου τα όνειρα τελικά θα μυρίζουν κατρουλιό αλεπούς και θα μοιάζουν με το είδος του πλαστικού που βλέπεις στα ντοκιμαντέρ για το πώς σκοτώνουμε τη μητέρα φύση. Τα όνειρά μου έχουν εξελιχθεί σε αντικείμενα ενοχής και αηδίας, και τα βράδια προσπαθώ να κοιμηθώ χωρίς να έχω σαφή εικόνα για το μέλλον μου. Γι' αυτό, εξάλλου, έχω προ πολλού σταματήσει να πηγαίνω στα μέρη εκείνα της πόλης που δεν αντέχει η τσέπη μου· με αναγκάζουν να αντικρίζω τις αποτυχίες μου μέσα από μεγεθυντικό φακό και μου υπενθυμίζουν όλα αυτά για τα οποία οι γονείς μου δεν θα με συγχωρήσουν ποτέ. Γιατί δεν άνοιξα τα πόδια μου την κατάλληλη στιγμή, γιατί να μην έχω φροντίσει καλύτερα το σώμα μου, να

μην έχω παντρευτεί έναν άντρα σαν αυτούς με τις βαθύχρωμες μαχόλιες στον μπροστινό τους κήπο; Θα μπορούσα να είμαι μία από κείνες που βλέπεις στα πολυτελή καφέ, και να μη μου καίγεται καρφάκι. Θα ήταν σαν να ζω σε κατάστημα με σοκολάτες, γιατρέ μου. Νομίζω ότι αυτός είναι ο λόγος που οι πλούσιοι δείχνουν λες και κάποιος τους πήδηξε με στραπόν ειδικά φτιαγμένο γι' αυτούς, την ίδια ώρα που κάποιος άλλος σιδέρωνε τα φρεσκοπλυμένα τους σεντόνια στο διπλανό δωμάτιο. Γι' αυτό και τα παιδιά τους είναι λιγότερο άσχημα – γιατί στην πραγματικότητα οι πλούσιοι έχουν τα οικονομικά μέσα για να τα συντηρήσουν, και γιατί τα πλουσιόπαιδα ξέρουν ότι έχουν κάθε δικαίωμα να είναι εκεί. Αυτό θα πει να νιώθεις ανώτερος. Μήπως νομίζετε ότι έκανα λάθος που ήρθα και σας βρήκα, γιατρέ μου;

Παρ' όλα αυτά, δεν φοβάμαι αυτό που πρόκειται να κάνουμε, γιατρέ μου. Δεν φοβάμαι τον θάνατο – τίποτα τέτοιο δεν με φοβίζει. Ξέρω ότι μπορώ να σας εμπιστευτώ, και πως ο θάνατος είναι αθόρυβος. Δεν είναι ποτέ τα θορυβώδη πράγματα αυτά που μας σκοτώνουν, εκείνα που μας φέρνουν εμετό, που μας κάνουν να ουρλιάζουμε και να κλαίμε. Τα πράγματα αυτά γυρεύουν απλώς την προσοχή μας και τίποτε άλλο. Είναι σαν γάτες σε οίστρο, γιατρέ μου – θέλουν να προσμετρήσουν τις αντιστάσεις μας, να μας ξυπνήσουν μέσα στη νύχτα για να ακούσουν τη μελωδία της κατάρας που τους ρίχνουμε, αλλά δεν θέλουν το κακό μας. Ο θάνατος είναι αυτό που μεγαλώνει μέσα μας, αυτό που στο

τέλος θα ξεσπάσει, βγαίνοντας από τη φυσιολογική του ροή και πλημμυρίζοντας ό,τι αναπνέει. Οι μολύνσεις που κακοφορμίζουν απαρατήρητες, οι καρδιές που γίνονται κομμάτια απροειδοποίητα. Σ' αυτό ακριβώς είναι που σφάλλουν τα τηλεοπτικά προγράμματα με την ηδονοβλεπτική βία, γιατρέ μου: οι άνθρωποι σπάνια σκοτώνονται ακαριαία. Ο τρόπος με τον οποίο θα πεθάνουμε βρίσκεται ήδη μέσα μας, και οι άλλοι δεν μπορούν να κάνουν τίποτα – όπως ακριβώς, από μια ηλικία και μετά, όλοι οι άνθρωποι που πρόκειται να πληγώσουμε και να πηδήξουμε κυκλοφορούν ήδη στον πλανήτη. Πάντα με παραξένευε η ιδέα πως ολόκληρη η ζωή μας βρίσκεται ήδη εδώ. Η αντίληψή μας για τον χρόνο είναι αυτή που μας εξωθεί σε μια γραμμική αίσθηση της χρονικότητας. Γι' αυτό δεν φοβάμαι, γιατρέ μου: το διαισθάνομαι πως δεν πρόκειται να πεθάνω στα χέρια σας. Είναι τόσο ευγενικά, που ούτε ουλή δεν μπορούν να μου αφήσουν.

Και δεν είναι πως δεν έχω ερωτευτεί ποτέ, γιατρέ μου. Ξέρω ότι δεν μπορείτε να με αντιληφθείτε πολύ καλά, αλλά δεν θέλω να με περνάτε για καμία ασυγκίνητη, που δεν δείχνει συμπόνοια. Απλά ο έρωτας δεν ήταν ποτέ εύκολη υπόθεση για μένα: δεν υπήρξε ποτέ αυτό το προβλέψιμο πράγμα που είναι για τους περισσότερους ανθρώπους, επειδή ο έρωτάς μου δεν βρισκόταν ποτέ σε αντιστοιχία με τη δική μου πραγματικότητα. Γιατί κανένας έρωτας δεν επιβίωσε της εικόνας που είχα σχηματίσει για εκείνον. Γιατί ο Κ δεν ήξερε να χειριστεί τις λέξεις. Οπότε έμενα μόνη το περισσότερο διάστημα –